

31 Οκτωβρίου 2014

Μάχη στη λίμνη - Αγωνία...

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Πράγματι, ο Γιωβάν κατορθώνει και παραδίδει το γράμμα στον σύνδεσμο που θα Δεσπότη, τον Γενικό Πρόξενο.

Μα την αυριανή, ενώ «τα έλεγαν», τουφεκίδι απόμακρο,

υπόκωφο, ακούστηκε ως τον Ζορμπά. Ο Αποστόλης και η δασκάλισσα πετάχτηκαν έξω.

- Ο κρότος έρχεται από κει, είπε η κυρία Ηλέκτρα, δείχνοντας κατά τη δύση.

- Θεέ μου! Είναι ο καπετάν Άγρας! Άραγε ξεκίνησε ο καπετάν Νικηφόρος; Θα προφθάσει ο καπετάν Γκόνος από την Πρίσνα; Και μηνύθηκε άραγε ο καπετάν Κάλας; έκανε ο Αποστόλης.

Ο Γιωβάν τους είχε ακολουθήσει. Με τα δυο χέρια σφιγμένα στα χείλη του, κοίταζε μια την κυρία Ηλέκτρα, μια τον Αποστόλη. Ήταν χλωμός και τρομαγμένος.

- Τον σκότωσαν; μουρμούρισε.

Μα δεν του αποκρίθηκαν.

Οι τουφεκιές είχαν παύσει. Η κυρία Ηλέκτρα ανησύχησε ακόμα περισσότερο.

- Είναι με λίγους άντρες... και το πάτωμα Κούγκα βρίσκεται, λες, σε πέρασμα... Ένας αιφνιδιασμός... Και ο εχθρός κοντά... Άκου, Αποστόλη, είπε αποφασιστικά, τρέχα στο Νιχώρι, θα έχουν ακούσει κι εκεί το τουφεκίδι και θα είναι στο πόδι. Έχει παιδιά με καρδιά στο Νιχώρι, μάζεψε όσα τουφέκια είναι, πες τους πως σ' έστειλα εγώ... και τρέχα στις Κάτω Καλύβες. Εκεί θα έχουν μάθει. Και συ πια... βλέποντας και κάνοντας. Μα μη χάνεις στιγμή. Ίσως να έχει βιαστική ανάγκη από βοήθεια ο καπετάν Άγρας...

Ο Αποστόλης δεν περίμενε δεύτερη διαταγή. Είχε φύγει τρεχάτος, ίσια στη σκάλα της Κρυφής.

Εκεί τράβηξε μια πιστολιά και περίμενε.

Αργούσε να έλθει απάντηση. Τράβηξε δεύτερη πιστολιά.

Σε λίγο ακούστηκε μια φωνή από μέσα από τα καλάμια.

- Εεε!... Ποιος;

- Ο οδηγός ο Αποστόλης. Έλα! Γρήγορα!

Μια πλάβα παρουσιάστηκε. Μέσα ήταν μόνος ένας πλαβαδόρος οπλισμένος με τουφέκι και πιστόλια.

- Έπεσε τουφεκίδι στο Ζερβοχώρι, είπε του Αποστόλη πλησιάζοντας την πλάβα του, και ανησύχησε ο καπετάν Κάλας. Ήθελε και καλά ο καπετάν Παρασκευάς, ο υπαρχηγός του, να φύγουν. Μα δεν τον άφησε ο Αρχηγός. Και είχε δίκαιο, δε θα ήταν τίποτα, σώπασε το τουφεκίδι. Τι θέλεις εσύ τώρα;

- Πήγαινε με αντίκρυ, στο Νιχώρι. Έχω δουλειά εκεί... διαταγή της κυρίας Ηλέκτρας, αποκρίθηκε ο Αποστόλης.

Πήδηξε στην πλάβα και άρπαξε το δεύτερο πλατσί.

- Θα οδηγήσω από κει όσα παλικάρια βρω...

- Πας στο Ζερβοχώρι;

- Στις Κάτω Καλύβες πρώτα. Και βλέπομε.

- Μα ησύχασε το τουφέκι!

- Δεν ξέρεις ποτέ τι γίνεται...

Σαν επικύρωση στα λόγια του Αποστόλη, πυροβολισμοί πυκνοί διέσχισαν ξαφνικά τους ήρεμους κρότους της λίμνης. Ομοβροντίες απανωτές, βουβαμένες από την απόσταση, μα αδιάκοπες, μαρτυρούσαν λυσσασμένη μάχη κατά το Ζερβοχώρι.

- Γρήγορα! Γρήγορα! έλεγε ο Αποστόλης. Ο καπετάν Άγρας πολεμά στην Κούγκα...

Ο πλαβαδόρος κωπηλατούσε με ορμή. Πολεμιστής ο ίδιος, ήξερε τι σημασία είχε η γρήγορη αποστολή ενισχύσεων.

- Δώσ' μου το τουφέκι σου, παρακάλεσε ο Αποστόλης. Στο Νιχώρι δε θα βρω άλλο...

Στο Νιχώρι η κίνηση ήταν μεγάλη. Πλάβες ήταν ανασυρμένες στη σκάλα, άντρες οπλισμένοι δρασκέλιζαν τις κουπαστές, πηδούσαν στο χώμα, άλλοι, επίσης οπλισμένοι, κατάφθαναν από το χωριό.

Ανάμεσά τους, ψηλός και ίσιος στέκουνταν ο καπετάν Νικηφόρος. Βιαστικά τακτοποιούσε τους άντρες στη σειρά για πορεία.

Οι ομοβροντίες εξακολουθούσαν να πέφτουν σα βροντή μακρινή.

Ο Αποστόλης πήδηξε κι αυτός στην ακρολιμνιά. Βαστούσε το τουφέκι του πλαβαδόρου και φορούσε ζώνη τη φυσιγγιοθήκη του.

- Κύριε Αρχηγέ... άρχισε.

Ο Νικηφόρος γύρισε, τον είδε, είδε και τον πλαβαδόρο όρθιο στην πλάβα του και τον αναγνώρισε.

- Είσαι από την Κρυφή, Αναστάση; του φώναξε.

- Μάλιστα!

- Τράβα πίσω, πες του καπετάν Κάλα πως με είδες, πως πάγω από την ξηρά, στα σίγουρα, πως τραβώ για τη σκάλα της Τερχοβίστας και πως παίρνω μαζί το σώμα του Νιχωριού. Πες του να έλθει κι εκείνος με τον καπετάν Παρασκευά. Είναι βία!

Και ξαναγυρνώντας στους άντρες του:

- Εμπρός, βήμα ταχύ, μαρς! πρόσταξε.

Ο Αποστόλης χώθηκε στη γραμμή και ακολούθησε.

Στο Νιχώρι δεν είχε πια δουλειά, αφού τον πρόλαβε ο καπετάν Νικηφόρος και είχε μαζέψει το σώμα του χωριού. Πέρα η μάχη εξακολουθούσε άγρια. Οι μπαταριές ακολουθούσαν η μια την άλλη, ο κρότος έφθανε ως την ακρολιμνιά, πάνω από τα καλάμια και τις φυτείες, πνίγοντας τους άλλους κρότους της λίμνης.

Η καρδιά του Αποστόλη κτυπούσε σκεπαρνιές. Τι να γίνονταν άραγε στο μισοσάπιο πάτωμα της Κούγκας, χωρίς καμιά σκεπή, κανένα οχύρωμα που να προστατεύει τον Άγρα και τους άντρες του:

Αχ, και να προφθάσουν! Να μη φθάσουν αργά! Όπλο και φυσίγγια είχε. Ήταν και αυτός ένα τουφέκι παραπάνω. Και τη δουλειά του θα την έκανε, τ' ορκίζονταν. Φθάνει να πρόφθαινε τη μάχη...

Εμπρός, πρώτος προχωρούσε ο καπετάν Νικηφόρος. Ακολουθούσε την ακρολιμνιά, κατέβαινε στα λασπωμένα χαντάκια, συχνά μες στα νερά, δεν τον σταματούσε ούτε κούραση ούτε δυσκολία, μόνο να φθάσουν, να φθάσουν, να φθάσουν...

- Αν παίρναμε τον πατημένο δρόμο, θα κοπιάζαμε λιγότερο και θα πηγαίναμε γρηγορότερα, είπε ένας άντρας χαμηλόφωνα στον Αποστόλη. Κοίταξε λάσπες και καλάμια και σκοντάματα...

-Είναι στοχαστικός ο Αρχηγός, αποκρίθηκε επίσης σιγά ο Αποστόλης. Μέρα μεσημέρι, τόσοι άντρες, να περνούμε από τα χωριά, να μας δουν οι Τούρκοι... το συλλογίστηκες; Κι έτσι που πάμε, από την ξηρά, χρειάζεται κουράγιο, ξέρεις, να το καταπιαστεί...

- Καλά λες... Να μας πάρουν μυρωδιά, μας χαλάνε όλους...

Το τουφεκίδι εξακολουθούσε άγριο. Η αγωνία ζωγραφίζονταν σε όλα τα πρόσωπα, και όλο και πιο γρήγορα προχωρούσε ο Νικηφόρος, παράσερνε την ανθρώπινη αλυσίδα.

Όσπου έπαυσαν οι ομοβροντίες, αραίωσε το τουφεκίδι και σώπασε ολότελα. Μερικοί άντρες, κρυφά, έκαναν το σταυρό τους. Η μάχη είχε βαστάξει πάνω από ώρα. Τι προμηνούσε η τωρινή σιωπή;

Τρεις ώρες ολόκληρες βάσταξε η πορεία. Όταν έφθασαν στη σκάλα της Τερχοβίστας, ο νοεμβριάτικος ήλιος κρύβονταν πίσω από τις κορυφές του Βέρμιου.

Μια πιστολιά έφερε μια πλάβα στην ακτή. Μα ήταν πολλοί οι άντρες. Μπήκε ο Νικηφόρος στην πλάβα με όσους χωρούσε, και τράβηξε για τις Κάτω Καλύβες, απ' όπου έστειλε άλλες να πάρουν το σώμα ολόκληρο.

Στις Κάτω Καλύβες λίγοι άντρες είχαν μείνει, όσοι χρειάζονταν μόνο για να τις φυλάγουν από κανένα αιφνιδιασμό. Η αγωνία τους ήταν μεγάλη, σαν ακούστηκαν οι πρώτες πρωινές τουφεκιές. Την παραμονή είχαν φύγει οι περισσότεροι, με οδηγό

τον γερο-Πασκάλ, για την Κούγκα. Κι εκείνοι που έμειναν πίσω είχαν ακούσει τη μεγάλη μάχη, μα δεν ήξεραν τίποτα. Πώς είχε τελειώσει; Είχε νικήσει ο Άγρας; Ή μην τον είχαν καταστρέψει οι Βούλγαροι;

Είχε νυχτώσει ολότελα όταν έφθασαν οι τελευταίοι αντάρτες στην καλύβα του Βαγγέλη.

Χωρίς να χάσει ώρα, ο Νικηφόρος όπλισε δυο μεγάλες πλάβες, πήρε όσους άντρες χωρούσαν, και στα σκοτεινά τράβηξε για την Κούγκα, με μόνο οδηγό τον Αποστόλη.

- Είσαι βέβαιος πως ξέρεις το δρόμο; τον είχε ρωτήσει ανήσυχα.

Μα όλοι οι άντρες αποκρίθηκαν για κείνον, πως και από το γερο-Πασκάλ καλύτερα ήξερε τα μονοπάτια ο Αποστόλης.

Μόνος ο Αποστόλης δε μιλούσε. Πρώτη φορά δείλιαζε. Τα μονοπάτια τα ήξερε, είναι αλήθεια, και από το γερο-Πασκάλ καλύτερα. Μα στα σκοτεινά, ανάμεσα στην πυκνή αυτή μυστηριώδικη φυτεία, θα τα ξανάβρισκε; Κι έπαιρνε στον λαιμό του τόσα παλικάρια, μόνος οδηγός αυτός... Αν έχανε το δρόμο του; Αν τους έριχνε σε καμιά μπρουσκάδα;

Όρθιος στην πλώρη της πρώτης πλάβας, τα γατίσια του μάτια σκαλίζοντας το σκοτάδι, οδηγούσε σιωπηλά, με νοήματα, μέσα στον δαίδαλο από στραβοδίβλους στενούς δρόμους ανοιγμένους μες στους καλαμιώνες. Και μ' ευπείθεια κι εμπιστοσύνη υπάκουαν οι πλαβαδόροι, έστρεφαν μια γωνιά όταν τους άπλωνε το χέρι, σταματούσαν όταν το σήκωνε, ξαναβουτούσαν το πλατσί σαν τους το έγνεφε.

Δυο ώρες πήγαιναν έτσι, αμίλητοι, αρχηγός και άντρες, μες στα δυο μονόξυλα.

Σ' ένα γύρισμα, αμυδρό φως άσπριζε τα νερά. Χαρούμενος άπλωσε ο Αποστόλης το χέρι.

- Η Μικρή! ψιθύρισε.

Ήταν η καλύβα που είχε χτίσει ο Άγρας για να διευκολύνει τις περιπολίες του, ν' ασφαλίσει τις συγκοινωνίες του με τις Κάτω Καλύβες.

- Να σταθούμε, να ρωτήσομε, διέταξε ο καπετάν Νικηφόρος.

Δυο άντρες φύλαγαν στα σκοτεινά από κάθε μέρος της καλύβας.

Είδε ο Νικηφόρος τη λάμψη της κάννας που χαμήλωσε.

- Φίλοι εδώ. Μην τραβάτε! είπε.
- Το σύνθημα! του φώναξαν από τα σκοτεινά.
- «Σταυρός, αστέρι!» αποκρίθηκε ο Νικηφόρος. Οι κάννες ορθώθηκαν.
- Καλώς ορίσετε! του αποκρίθηκαν.

Οι πλάβες πλεύρισαν το πάτωμα. Οι δυο σκιές σίμωσαν. Μα κανένας δε βγήκε από τις πλάβες.

- Τι έγινε στην Κούγκα; ρώτησε ο Νικηφόρος.
- Δεν ξέρουμε. Λέγαμε πως μας φέρνετε ειδήσεις...
- Ερχόμαστε από το Τσέκρι, πάμε να βοηθήσουμε, είπε ο Νικηφόρος. Αν είναι κακά τα μαντάτα θα ξαναγυρίσομε. Αλλιώς, αν δε μας δείτε, θα πει πως όλα παν καλά.

Κι έδωσε το σημείο να ξεκινήσουν.

Μα τώρα στα σίγουρα πήγαινε ο Αποστόλης. Μιας και βρήκε τη Μικρή, ήξερε κάθε λύγισμα μονοπατιού, κάθε ανοιγμένο καινούριο δρόμο.

Όσο όμως πλησίαζαν την Κούγκα, τόσο πιο σιγανά, προσεκτικά δούλευαν τα πλατσια τόσο πιο ακίνητοι κάθονταν οι άνδρες.

Πήρε ο Αποστόλης το τελευταίο κρυφό μονοπάτι και βγήκε σιωπηλά στη μάνα. Οι άντρες, σκυφτοί, γερμένοι στο τουφέκι, με το δάχτυλο στη σκανδάλη, ήταν έτοιμοι να πυροβολήσουν στην πρώτη διαταγή.

Κάτω από το χλωμό φως των άστρων γυάλισε πάλι μια κάννα ανάμεσα στα καλάμια.

- Τις ει; ακούστηκε μια φωνή.

Από τα συγκρατημένα στήθη, ένας αναστεναγμός βγήκε, κύλησε στα νερά, βαθύς, σαν λυγμός χαρούμενος.

- Δικοί μας! Γλίτωσαν!

Τ' άκουσε ο σκοπός και βγήκε μες στα νερά να τους ανταμώσει.

- Ποιοι είστε, αδέλφια; ρώτησε.

- Από το Τσέκρι... Καπετάν Νικηφόρος... Τι μαντάτα εδώ;

Ο σκοπός είχε πλησιάσει. Χαρούμενα έσφιξε τ' απλωμένα χέρια.

- Καλά, είπε. Τις φάγανε, οι άτιμοι. Μα έχουμε δυο λαβωμένους.

Ανυπόμονα είχε πάρει ένα πλατσί ο Αποστόλης και τραβούσε κατά το πάτωμα που μαύριζε πάρα πέρα. Ο καπετάν Νικηφόρος, όρθιος τώρα, γύρευε κι εκείνος να σκίσει το σκοτάδι με το βλέμμα του.

Πλεύρισαν οι πλάβες και σκιές σκόρπιες σηκώθηκαν και σίμωσαν. Εμπρός, γελαστός, χαρούμενος στέκουνταν ο Άγρας, περιτριγυρισμένος από τους άντρες του.

Πρώτος πήδηξε ο Νικηφόρος στο πάτωμα. Πήρε το απλωμένο χέρι του Άγρα και το έσφιξε με συγκίνηση που του έκοβε τη φωνή.

- Ακούσαμε τις ομοβροντίες... ήλθαμε βιαστικά... δεν ξέραμε τι τρέχει... αν θα σε βρούμε ζωντανό!... μπουρδούμπισε.

Ο Άγρας τον αγκάλιασε.

- Τα είχαμε σκούρα μια στιγμή, είπε γελαστά. Ήταν πολλοί αυτοί. Μα τα βγάλαμε πέρα. Ε, παιδιά;

Καθισμένοι όλοι σταυροπόδι στο πάτωμα, κουβέντιαζαν τώρα στα σκοτεινά. Ήταν κρύα και υγρή νύχτα, μα δεν μπορούσαν ν' ανάψουν φωτιά, που, χωρίς σκεπή, θα φαίνονταν από μακριά, θα τους πρόδιδε.

Κάνε κλικ παρακάτω, για ν' ακούσεις την αφήγηση

%Baltos4_Agonia%

Η εικόνα του τίτλου είναι του [Κώστα Βουτσά](#)

Η εσωτερική εικόνα είναι λεπτομέρεια από διάγραμμα του [Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα](#)